

ChristenUnie | SGP

**BRONCKHORST,
DAT ZIJN WE
SAMEN**

VERKIEZINGSPROGRAMMA GEMEENTERAADSVERKIEZINGEN 2018
CHRISTENUNIE-SGP BRONCKHORST

VOORWOORD

Wat leven wij in een prachtige plattelandsgemeente! De dorpen en de buurtschappen zijn omgeven door prachtige natuur en de diversiteit aan landschappen binnen onze gemeentegrenzen is groot. Een mooie gemeente om te wonen, te werken en te recreëren. Aan de politiek de verantwoordelijkheid om onze mooie gemeente mooi te houden en waar mogelijk te verbeteren. U als burger heeft het recht om politici te kiezen! Op D.V. 21 maart 2018 mag u weer gaan stemmen op de persoon en partij van uw keuze. Zo kunt u invloed uitoefenen op de toekomst van onze mooie gemeente! De ChristenUnie-SGP doet ook deze keer weer mee aan de verkiezingen.

Waar staan wij voor, en waarom doen wij mee?

Liefde voor- en betrokkenheid tot onze medemens in onze omgeving en zorg voor de natuur en het milieu zijn onze drijfveren: samenleven met oog voor elkaar en de leefomgeving! Dat is samen leven op zijn Best! Met elkaar werken aan het Beste voor Bronckhorst. Hoe wij hier als partij over denken en hoe wij dit in de praktijk praktisch willen vormgeven kunt u lezen op de pagina's die volgen, ons verkiezingsprogramma! De basis van ons verkiezingsprogramma is Het Beste Boek, de Bijbel. Hieruit zijn praktische lijnen te leggen naar de wereld van vandaag en morgen! Voorbeelden daarbij zijn: duurzaam gebruik van de schepping en energiebronnen, in de politiek kunnen wij met onze inzet en visie het verschil maken. Goede zorg leveren en omzien naar elkaar en oog hebben en houden voor de inwoners die extra steun en aandacht behoeven. Zo zijn er tal van voorbeelden te noemen waar u ons op kunt bevragen. We willen in harmonie klaarstaan voor al onze inwoners! Iederéén hoort erbij! Bronckhorst dat zijn we samen!

Bovengenoemde thema's zijn in ons programma toegevoegd op de praktijk van het huidige gemeentelijk beleid. Het verkiezingsprogramma is onderverdeeld op basis van de begrotingsthema's. Bij elk thema hebben wij aangegeven wat wij als partij belangrijk vinden en wat onze voorstellen en gedachten daarbij zijn! Vervolgens worden een aantal concrete punten genoemd die wij verwezenlijkt zouden willen zien in de periode 2018-2022.

Als besturen zijn we blij met het voorliggende programma. We vinden het fijn dat u op deze manier kennis kunt maken met onze politieke visie en gedachten. We wensen u veel leesplezier en hopen dat u ons wilt steunen en onze partij bij de gemeenteraadsverkiezingen uw stem geeft! Dan kunnen we ons positieve geluid laten horen in de Gemeenteraad van Bronckhorst.

Graag willen we onze lijsttrekker Dick Ebbers, ons campagne team en alle kandidaten op de kieslijst veel succes en zegen toewensen in de campagne!

HET BESTUUR VAN CHRISTENUNIE AFDELING DOETINCHEM-BRONCKHORST

HET BESTUUR VAN SGP AFDELING ACHTERHOEK

INHOUDSOPGAVE

ALGEMEEN BESTUUR	6
OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID	8
VERKEER EN VERVOER	10
ECONOMIE EN LANDBOUW	12
ONDERWIJS	14
SOCIALE EN MAATSCHAPPELIJKE VOORZIENINGEN	16
ENERGIE, KLIMAAT EN MILIEU	18
WONEN EN RUIMTE	20
FINANCIËN	22

PARAGRAAF 1

ALGEMEEN BESTUUR

ChristenUnie-SGP staat voor de samenleving. Niet de overheid, maar juist de mensen en maatschappelijke verbanden maken die samenleving. De overheid heeft vooral als taak die samenleving te versterken. We willen wijzen op eigen verantwoordelijkheden, maar ook meedenken, stimuleren en ondersteunen waar nodig. De één heeft eerder ondersteuning nodig dan de ander. Daar is maatwerk voor nodig. Kwetsbare mensen hebben een vangnet van de overheid nodig. Vrijheid, veiligheid en bestaanszekerheid staan hoog in het vaandel. Inwoners moeten op de gemeente kunnen bouwen als een van die thema's in het geding is. De overheid geeft daarom op bepaalde terreinen grenzen en handhaaft, normeert en kadert die.

UITGANGSPUNTEN:

- Gemeenteraad staat in het midden van de samenleving.
- Kerntaken zijn veiligheid, (jeugd-)zorg, maatschappelijke ondersteuning, ruimtelijke ordening, goede financiële situatie.
- Het is vanzelfsprekend dat tussen bestuur en inwoners betrokkenheid bestaat.
- ChristenUnie-SGP is er voor de hele gemeente. We staan voor de verschillende tradities en eigen identiteit van alle kernen en buurtschappen.

- Besluiten nemen gebeurt niet zomaar. Er moet een brede afweging zijn geweest. Het maatschappelijk belang kan zwaarder wegen dan het individuele belang.
- Wij zijn voorstander van een zo breed mogelijke coalitie in de gemeenteraad.

CHRISTENUNIE-SGP WIL CONCREET:

- Open, herkenbaar en betrokken aanwezig zijn in Bronckhorst.
- Geen loze beloftes doen en eerlijk zijn.
- Politieke processen zoveel mogelijk in openbaarheid laten plaatsvinden.
- Via diverse media een goede, duidelijke en uitvoerige informatievoorziening.
- Dorp- en buurtschapsraden stimuleren en ondersteunen.
- Een goede relatie met inwoners vanuit het gezamenlijke gemeentebestuur.
- Een hoge prioriteit geven aan de bereikbaarheid en dienstverlening van de gemeente.

INTEGER BESTUREN

In Bronckhorst staat het vertrouwen in politiek en overheid onder druk. Vertrouwen is er steeds minder. ChristenUnie-SGP

neemt dit heel serieus. Goed bestuur en integer leiderschap vormen de basis voor een bloeiende samenleving. Ons doen en laten naar anderen toe mag ons oordeel als raadslid niet beïnvloeden. Zelfs de schijn van belangenverstrengeling moet aan alle kanten voorkomen worden. De samenleving moet wel bedenken dat gemeenteraadsleden gewone mensen zijn. Die maken misschien fouten en kunnen niet alles overzien.

CHRISTENUNIE-SGP WIL CONCREET DAT:

- Er elk jaar een training over integriteit gevolgd wordt door raad en college. Dilemma's kunnen met regelmaat besproken worden.
- Er continue gewerkt wordt aan bewustwording op dit vlak.
- De burgemeester is bewaker van de integriteit. Zij is vertrouwenspersoon voor raad en college. Daarnaast stelt de burgemeester een tweede vertrouwenspersoon aan. Er moet altijd een man en een vrouw als vertrouwenspersoon zijn.

SAMEN ZIJN WE DE GEMEENTE

Eigen verantwoordelijkheid vindt de ChristenUnie-SGP de basis van een samenleving. Inwoners nemen de verantwoordelijkheid voor hun eigen handelen en pakken de zorg voor de samenleving op. Dit samen met de overheid.

Duurzaamheid, zorg, lokale economie of wijkbeheer zijn thema's waar coöperaties mee aan de slag gaan. De gemeente staat open voor initiatieven van inwoners, instellingen, bedrijven en kerken. Zij denkt hierin mee, participeert, faciliteert en overbrugt verschillen.

Grotere verantwoordelijkheid betekent volgens ons minder regels.

CHRISTENUNIE-SGP WIL CONCREET:

- In een dorpshuis of andere centrale plek van de kern regelmatig een inloopuur of een digitaal vragenuur houden.
- Dat er elk jaar een lijst komt van regels die geschrapt, vereenvoudigd of samengevoegd zijn door het college. Meer vertrouwen betekent minder regels.
- Buurtschappen meer mogelijkheden geven om eigen keuzes te maken die passen bij de eigen woonomgeving, mogelijk met een eigen budget.
- Inwoners vroegtijdig, eerlijk en open betrekken bij beleidskeuzes en/of grote veranderingen. Zo willen we referenda voorkomen.
- Dat er heldere procesafspraken zijn over burgerparticipatie.
- Dat er gewoon Nederlands gebruikt wordt bij schriftelijke communicatie met inwoners.

PARAGRAAF 2

OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID

POLITIE

Politie is een belangrijk voor een veilige gemeente. De rol van de wijkagent is groot. We willen een herkenbaar en betrouwbaar beeld van de politie. Langdurige zaken moeten in vertrouwen aan de wijkagent gegeven worden. Communicatie is 'the key'. Oude en nieuwe kanalen moeten hiervoor gebruikt worden, zoals telefoon en Facebook. Ook WhatsApp buurtgroepen leveren een bijdrage aan de veiligheid.

BRANDWEER

Bronckhorst moet een goed toegerust en geoefend brandweerkorps hebben. Daar is de gemeenteraad verantwoordelijk voor. Preventie is één van de hoofddoelen van de brandweer. Rampen, maar ook kleine ongelukken moeten voorkomen worden. De kwaliteit van de preventie, inspectie en hulpverlening moet gegarandeerd kunnen worden. Daarom is de zorg voor een goede opleiding een vereiste.

Als werkgever moet de gemeente stimuleren en faciliteren dat ambtenaren als vrijwilliger meedoen aan de brandweer. De werving voor vrijwilligers moet onverminderd aandacht blijven krijgen.

De kazernes zoals zij nu bestaan moeten blijven. Wel willen we specialismen centraliseren. Specialismen zijn duur en beperkt inzetbaar. We willen dit over de kazernes verdelen waar ook daadwerkelijk de specifieke risico's liggen.

AMBULANCE

Aanrijtijden zijn enorm belangrijk. Die moeten in Bronckhorst worden gehaald. Hier mag niet aan getornd of bezuinigd worden. Veranderingen in de infrastructuur kunnen leiden tot wijzigingen in rijtijden, denk hierbij aan de vertragende werking van rotondes of de drempels in 60-km gebieden.

VRIJHEID EN VERANTWOORDELIJKHEID

ChristenUnie-SGP hecht sterk aan de vrijheden van de burger die in de Grondwet zijn vastgelegd. De gemeente moet deze vrijheden actief naleven en faciliteren. Ook moet zij zorgen voor rust en orde bij plekken waar godsdienstige of andere geoorloofde samenkomsten worden gehouden. Zij benut alle mogelijkheden om de zondagsrust te garanderen.

PARAGRAAF 3 VERKEER EN VERVOER

Veiligheid, leefbaarheid en milieuvriendelijkheid. Dat zijn de drie criteria waar de ChristenUnie-SGP zich door laat leiden met betrekking tot mobiliteit. Aantasting van woon- en leefmilieu moet zoveel mogelijk voorkomen worden. Blijvende en toenemende aandacht is nodig voor voorzieningen van kinderen, ouderen en gehandicapten.

Meestal zijn vraagstukken rond mobiliteit en infrastructuur regionaal en moeten ze ook op dat niveau worden opgelost.

Doorgaande wegen zijn over het algemeen provinciaal. Toch heeft de plaatselijke politiek een inbreng in het voortraject van veranderingen.

Openbare ruimte is een beleidsveld waar inwoners vaak snel oordelen over hun bestuurders. Er bestaan zelden oplossingen waar iedereen zich in kan vinden. Het gemeentelijk belang is leidend in de volgorde veiligheid, leefbaarheid en milieuvriendelijkheid.

LANDBOUWVERKEER

Onderhoudsplannen voor infrastructuur moeten op orde blijven. Dit in samenspraak met belanghebbenden. We moeten dit zo doen omdat veel wegen in buitengebied smal zijn, maar wel landbouwverkeer te verwerken hebben. Dit levert ook extra gevaar voor fietsers op.

BEREIKBAARHEID

Regiotaxi en de belbus. Vormen van lokaal en regionaal vervoer die de gemeente samen met de regio stimuleert en organiseert. Aansluitingen naar grotere centra buiten de gemeente verdienen de aandacht.

Voordat er meer asfalt komt, moeten alternatieven goed bekeken zijn. Met milieuvriendelijk vervoer en verbetering van het OV willen we autogebruik terugdringen. Minimale wachttijden en goede aansluitingen zijn hierbij van belang.

Bronckhorst is een agrarische gemeente. Met planvorming moet hier rekening mee houden. Goede bereikbaarheid versterkt de werkgelegenheid.

BEVORDERING WANDELEN EN FIETSEN

Wandelen is een sport die veel mensen met plezier beoef-

nen. Door Bronckhorst lopen enkele bekende wandelpaden, zoals het Graafschappad en het Pieterpad. Ook verschillende fietsroutes van het fietsknopennetwerk lopen door het gebied heen. De veiligheid van de wandelaar en fietsen gaat voorop. Goede en veilige wandel- en fietspaden willen we kunnen garanderen.

Veel kernen hebben plaatselijke wandelroutes die door particulieren zijn opgezet. Door deze aan elkaar te koppelen kunnen we een verrijkend aanbod bieden. Verrijkend voor inwoners van Bronckhorst, maar ook bezoekers.

De gemeente moet het inrichten van voldoende rustplaatsen en het faciliteren van overnachtingsmogelijkheden stimuleren. (Langeafstands-)wandelaars krijgen op die manier ruimschoots de gelegenheid krijgen om te genieten van de prachtige natuur en cultuur.

VERKEERSVEILIGHEID

1. PLANVORMING

Belangrijke knelpunten rond de kernen hebben al de aandacht van de provincie. Toch is het belangrijk dat wij zelf kijken naar andere verkeersknelpunten en welke daarvan prioriteit hebben. Het belang van de inwoner staat voorop.

Bij doorstroomwegen moeten goed verlichte en brede fietspaden zijn. In de wijken is er bij voorkeur een 30-km grens voor gemotoriseerd vervoer. Dat biedt meer veiligheid.

2. PARKEERBELEID

De gemeente moet parkeren op eigen grond stimuleren. Straten waar aan weerszijde wordt geparkeerd moeten breed genoeg zijn om hulpdiensten door te laten.

CHRISTENUNIE-SGP WIL CONCREET DAT:

- Gebruik van alle soorten openbaar vervoer wordt gestimuleerd.
- Het parkeren in alle kernen gratis blijft.
- De wegen voor alle weggebruikers veiliger worden.
- Snelheid remmende maatregelen uitgevoerd worden op een verkeersveilige manier. Bijvoorbeeld met bochten of optische remmers, in plaats van drempels.
- Wandel- en fietsroutes gedigitaliseerd worden.

PARAGRAAF 4

ECONOMIE EN LANDBOUW

Materiele voorspoed en een economisch goed ontwikkeld leven zijn niet vanzelfsprekend. Het is een zegen als menselijke arbeidspinning vrucht draagt. Waar mogelijk willen we de ontwikkelingen richting de 24-uurs economie tegen gaan. Een collectief rustmoment moet gekoesterd en verdedigd worden. De zogenaamde zondagsrust. Een vast moment in de week rust is goed voor ieder burger. Een mens leeft niet alleen maar om te werken. Zij moet goed kunnen werken om te leven. Een balans tussen werken, zorgen en rusten is van groot belang. De veroudering van de bevolking is een trend. Deze mensen hebben meer tijd, maar ook meer zorg en hulp nodig. Hier moeten gezamenlijke afspraken over worden gemaakt.

WERKGELEGENHEID EN ROL VAN DE OVERHEID

Om werkgelegenheid te behouden en te creëren moet de gemeente stimulerend optreden. Zij moet zich inspannen voor de werkzoekenden van middelbare leeftijd die moeilijk aan een baan komen. Dat vraagt creativiteit. Structureel overleg met ondernemers (in welk verband ook) kan daar aan bijdragen. Belangrijke rol is weggelegd voor de bedrijvencontactfunctionaris. Voor inwoners die een (tijdelijke) terugslag hebben moet de gemeente haar verantwoordelijkheid nemen. Bijvoorbeeld door opleidingen aan te bieden, of gesubsidieerde arbeid, bijvoorbeeld stageplaatsen. Dit is ook een stimulans om hier te wonen en te werken.

INFRASTRUCTUUR

Wegen, rioleringsstelsels, nutsleidingen en kabels raken verouderd. Zijn deze nog in het bezit van de gemeente dan zorgt

zij voor tijdige vervanging en verbetering. Ook heeft zij goed beheer van een adequate fysieke infrastructuur. Met name onzichtbare infrastructuur (riolering) moet up-to-date blijven. Wateroverlast wordt beperkt door goed onderhoud.

Door het buitengebied lopen veel wegen. Onderhoud hieraan is kostbaar. Is er onderhoud nodig, dan moet dit direct en degelijk worden uitgevoerd. Maatregelen om schade te voorkomen zijn van belang, bijvoorbeeld instellen van 60-km zones, bermbescherming door grasbeton, e.d.

LANDBOUW EN RECREATIE

Al jaren is er een ingrijpend veranderingsproces gaande in de agrarische sector. Zij verdient onze respect en steun. Zij hebben Bronckhorst grotendeels gevormd tot wat het nu is. Gaat het om noodzakelijke veranderingen in de sector, dan moet de gemeente zich actief en coöperatief opstellen. De gemeente heeft slechts een beperkte taak, maar daarom mag het niet ontbreken aan concreet beleid. Agrariërs moeten ondersteund worden bij bedrijfsvoering en het aanvragen van subsidie.

De gemeente moet actief overleggen met agrariërs, landbouworganisaties, omwonenden, milieuorganisaties, eigenaren van natuurgebieden en andere belanghebbenden, waaronder ook Provincie en Rijk. Of dat nu gaat om schaalvergroting, reorganisatie, areaalvermindering of herbestemming.

Bronckhorst is sterk agrarisch gericht. Het aandeel agrariërs is hoog en de oppervlakte agrarisch gebied is groot. Het mooie buitengebied trekt vakantiegangers. Bronckhorst heeft veel campings en bungalowparken. Dat stimuleert, naast plaatselijk werkgelegenheid, ook de plaatselijke middenstand.

INDUSTRIE

Industrie in Bronckhorst neemt een belangrijke plaats in. Het is zoeken naar een goede balans met waarde(n)volle (dus niet alleen geld) bedrijven die passen bij de structuur en cultuur van onze gemeente. Waar men woont, moet men ook kunnen werken! Gelukkig is Bronckhorst geen 'slapende' gemeente, maar levendig met veel activiteiten. Plaatselijke industrie verhoogt de 'welvaart' voor de inwoners. Het belang is voor hen dus dubbel! Men woont relatief dicht bij het werk. De resultaten op het werk dragen bij aan een betere leefomgeving in de ruimste zin van het woord.

Industrie vraagt om geschikte, betaalbare locaties en ontsluiting daarvan. Bij voorkeur bevinden bedrijven zich op bedrijventerreinen. Dit vereenvoudigt specifieke bedrijfsbelangen aanzienlijk, bijvoorbeeld transport, omgeving en bestemmingsplannen. Risico's voor de veiligheid, denk aan gevaarlijke stoffen, zijn daarmee buiten de woonomgeving gezet.

Kleine bedrijven en startende ondernemers hebben vaak geen specifieke eisen aan een locatie. Gemeente moet daarom ruimhartig omspringen met de vestigingsmogelijkheden. Eventueel kan gebruik gemaakt worden van grondposities die de gemeente in bezit heeft. Wonen bij het eigen bedrijf is een wens van veel kleine bedrijven. Binnen liggende plannen moet dat kunnen. Ook bedrijven uit andere gemeenten kunnen zich in Bronckhorst vestigen. Mits zij passen binnen de voorwaarden van de gemeente Bronckhorst. Dergelijke kleine bedrijven moeten gestimuleerd en begeleid worden. Vind er groei plaats dan moeten deze bedrijven wel verhuizen naar het dichtstbijzijnde bedrijventerrein.

ChristenUnie-SGP wil komen tot actualisering van het gemeentelijk en regionale bedrijvenplan in de Achterhoek. Daarvoor wil zij in overleg met de verschillende kernen. Plaatselijke bedrijfsactiviteiten moeten benut worden en mogelijk uitgebouwd. Zo behouden we de leefbaarheid binnen de kernen. Grote bedrijven vestigen zich bij voorkeur op bedrijventerreinen zoals het A18.

CHRISTENUNIE-SGP WIL CONCREET DAT:

- Nieuwe bedrijven ontvangen worden met een 'rode loper'- en een één-loket benadering. Zo kunnen zij snel alle procedures en processen doorlopen.
- Lokale ondernemers geïnformeerd worden over landelijk of Europese subsidieregelingen, startersmogelijkheden en nieuwe financieringsvormen, bijvoorbeeld crowdfunding.
- Regels eenduidig, beschermend en terughoudend voor bedrijven zijn.
- Lokale lasten worden beperkt, ook toeristenbelasting.
- Er een constante dialoog is met lokale bedrijven. Zo wordt ingespeeld op de nieuwe economie.
- Innovatie gestimuleerd wordt door fondsen en faciliteiten.
- Er een regionaal samenhangend beleid is. Zo worden toekomstgerichte, innovatieve bedrijven aangetrokken.
- Er ruimte is voor streek economie en streekproducten. Wat je dichtbij haalt, is lekker.
- Er voor agrariërs een soepel beleid is, we willen deze voedselvoorzieners behouden.
- Recreatie en toerisme gestimuleerd wordt, bijvoorbeeld 'kamperen bij de boer'.

PARAGRAAF 5 ONDERWIJS

De gemeente wil haar inwoners ondersteunen in hun verantwoordelijkheid voor de vorming, onderwijs en opvoeding van hun kinderen. ChristenUnie-SGP wil hierin coördinerend en stimulerend te werk gaan. Leidraad is dat iedere inwoner zijn of haar door God geven talenten en gaven kan ontwikkelen. Die willen we inzetten voor een samenleving die gericht is op dienstbaarheid naar elkaar, naastenliefde en eer aan God.

Een goede spreiding van scholen over de gemeente is belangrijk. Dit met het oog op leefbaarheid.

Het onderwijs is dé plek waar kindermishandeling gesignaleerd kan worden. Preventie en het geven van voorlichting is waar de gemeente op moet inzetten. Ook campagnes tegen pesten stimuleren we.

De kwaliteit van ondersteuning en voorzieningen voor jeugd zouden we graag bepaald zien worden door christelijke normen en waarden. Denk aan het stellen van grenzen aan kwetsend taalgebruik, onzedig gedrag en discriminatie. We doen dit niet vóór jongeren, maar mét jongeren.

Bronckhorst kent geen MBO- of HBO-opleidingen binnen de gemeente. Studenten zijn afhankelijk van de bereikbaarheid van hun school. Hier komt het openbaar

vervoer weer om de hoek kijken. Wij willen dit in Bronckhorst prioriteit geven.

CHRISTENUNIE-SGP WIL CONCREET DAT:

- Er een goed, efficiënt leerlingvervoersysteem komt.
- De goede spreiding van basisscholen in Bronckhorst blijft. Kleine scholen moeten zo lang mogelijk open blijven. Voor de sociale samenhang zijn zij erg belangrijk.
- Verkeerd gedrag, zoals kindermishandeling of pesten, krachtig wordt aangepakt. Bijvoorbeeld door het geven van goede voorlichting en het instellen van laagdrempelige meldpunten. Er moet veel aandacht gegeven worden aan preventie.
- Activiteiten vóór jongeren, mét jongeren worden gedaan.
- Er een helder en volledig verslavingsbeleid komt. Alle naar schoolgaande jongeren moeten op meerdere momenten in hun naar schoolgaande periode goede voorlichting krijgen over de gevaren.
- Binnen de arbeidsmarktregio de gemeente zich vooral focust op een goede aansluiting van het onderwijs, overheid en het bedrijfsleven. Vooral arbeidsmarkt relevante opleidingen, zoals vmbo en mbo, staan hierbij in de aandacht.

PARAGRAAF 6

SOCIALE EN MAATSCHAPPELIJKE VOORZIENINGEN

De overheid moet een 'schild voor de zwakken' zijn. Hierbij staan vier kwetsbare groepen in onze samenleving speciaal onder de aandacht: ouderen, gehandicapten, minima en minderheden. Naastenliefde is geen vanzelfsprekendheid, maar een keuze ... De Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) laat die keuze toe. Daarom moet de gemeente duidelijk verantwoordelijkheid nemen. Het kan en mag niet dat inwoners van Bronckhorst onder het bestaansniveau zakken omdat er geen vrijwilligers zijn. Wel vinden wij het goed dat de WMO de verantwoordelijkheid bij de inwoner legt. Het gaat tenslotte om hem of haar! Hulp moet niet alleen op zorg gericht zijn, maar ook op welzijn en eenzaamheid. De positie van mantelzorgers houden we goed in het oog. De gemeente moet ruimhartig en flexibel omgaan met de vraag vanuit inwoners. Samenwerking met regio's is belangrijk en gewenst.

JEUGDBELEID

Het gezin is de hoeksteen van de samenleving. Het dient een thuisfront te zijn voor opgroeiende jeugd. De verantwoordelijkheid van opvoeding ligt in de eerste plaats bij de ouders. Taak van de gemeente is om, via de Jeugdwet, waar nodig ouders te helpen, particuliere initiatieven te ondersteunen en te investeren in sociale netwerken als familie, burens, vrienden, etc. Samen met zorgpartners willen we continuïteit creëren van zorg en ondersteuning als jongeren 18 jaar worden.

OUDERENBELEID

Een volwaardig, zoveel mogelijk zelfstandig en geïntegreerde plaats in de samenleving. Dat moet het uitgangspunt bij ou-

derenbeleid zijn. De groep ouderen is zeer divers. Daardoor is de gemeente de aangewezen instantie om te coördineren en samenwerking te stimuleren. Zijn er in de kleine kernen geen voorzieningen meer, dan wordt het voor ouderen en zorgbehoevenden moeilijk om in hun woonkern te blijven wonen. Toch is het goed dat zij en hun verzorgers optimaal in de gelegenheid worden gesteld om zo lang als wenselijk op dezelfde plek te kunnen blijven wonen. Zorg-/hulpverlening vanuit verzorgingshuizen aan zelfstandig wonende ouderen moet bevorderd worden. Denk aan maaltijdvoorzieningen, alarmsystemen en tijdelijke verzorging bij ziekte.

Veel van het werk voor ouderen wordt door vrijwilligers gedaan. De gemeente mag deze groep nooit vergeten. Zij dient hier regelmatig aandacht aan te besteden. In de gemeente wordt er al veel voor mantelzorgers en zorgvrijwilligers gedaan. Zo hoort het ook. In goed Achterhoeks noemen we dat: noaberschap. Niet alleen tussen burens, maar ook tussen overheid en inwoners. De gemeente hoort een faciliterende, en eventueel coördinerende, rol te nemen in het opzetten en behouden van vrijwilligersnetwerken.

GEHANDICAPTENBELEID

De gemeente zorgt voor een optimale uitvoering van de WMO. Zij moet ruimhartig zijn. Betrokkenen moeten de vrijheid hebben om te kiezen welke vorm van hulp of voorziening bij hen past. Bij vervoersmogelijkheden voor mensen met een handicap moet er zoveel mogelijk uit gegaan worden van individueel (lieft eigen) vervoer. Toegankelijkheid van gebouwen en infrastructuur (trottoirs, oversteekplaatsen, wegen, etc.)

moet optimaal zijn. Waar mogelijk moeten voldoende parkeerplaatsen voor gehandicapten gerealiseerd worden.

MINIMABELEID

Gemeente moet een ruimhartig en rechtvaardig beleid voeren, binnen wettelijke kaders. Ook groepen die net niet aan bepaalde criteria voldoen, maar het wel zwaar hebben verdienen aandacht. Mensen die door omstandigheden een terugval hebben in hun inkomen en niet meer aan hun financiële verplichtingen kunnen voldoen, moeten bij de gemeente terecht kunnen. Insteek is dat het gaat om tijdelijke ondersteuning die op de toekomst is gericht.

MINDERHEDENBELEID

Goede integratie van minderheden in onze Nederlandse samenleving is een kerntaak van de gemeente. Zij zorgt ervoor dat geen persoon tussen wal en schip valt. Als het nodig is dan moeten landelijke regelingen aangevuld worden met gemeentelijke regelingen. Waardering voor de mens staat voorop.

GELD VOOR WELZIJN

De gemeente helpt minima om aanspraak te doen op regelingen (intensieve voorlichting). Zij organiseert gerichte keukentafelgesprekken, zeker bij minima ouder dan 65 jaar. Zij stimuleert maatschappelijke participatie van huishoudens met een inkomen rond het minimumniveau. Bijvoorbeeld door goedkope krantenabonnementen of tegoedbonnen voor muziek- en sportverenigingen of het OV.

Hulp kan ook extra financiële ondersteuning zijn. Dit voor

huishoudens die langdurig op een inkomen rond het minimum aangewezen zijn. Inwoners met een zeer laag inkomen mogen niet buiten de samenleving vallen, doordat ze niet mee kunnen doen met maatschappelijke activiteiten.

SPORT

ChristenUnie-SGP kiest ervoor om iedereen mee te laten doen. Samen sporten heeft een gunstige invloed op integratie, stimuleert de gezinszin en vergroot het sociaal netwerk. We willen zoveel mogelijk inwoners laten ervaren dat sporten belangrijk is, maar ook gewoon leuk om te doen.

CHRISTENUNIE-SGP WIL CONCREET DAT:

- Jeugdhulp laagdrempelig beschikbaar is.
- Er veel aandacht is voor vrijwilligers.
- Er flexibel en ruimhartig wordt omgegaan met zorgvragen van inwoners.
- Voedsel- en kledingbanken overbodig worden.
- Levensloopbestendig wonen gestimuleerd wordt.
- Er maatregelen komen om onderlinge betrokkenheid binnen familie, kerk en maatschappelijke verbanden te (helpen) verbeteren.
- Ouderen en minder validen de mogelijkheid hebben om zo lang mogelijk zelfstandig thuis (of bij familie) te wonen. Voor sociaal isolement en eenzaamheid moet wel gewaakt worden.
- Sport blijven stimuleren. Bijvoorbeeld door basisschoolleerlingen kennis laten maken met verschillende sport. Voor ouderen en gehandicapten moet er een goed en toegankelijk sportaanbod komen.

PARAGRAAF 7

ENERGIE, KLIMAAT EN MILIEU

Van onze Schepper hebben wij de taak zorgvuldig om te gaan met de schepping. Luchtvervuiling, materiaalverspilling en uitputten van hulpbronnen vormen een grote bedreiging voor leefbaarheid, veiligheid en gezondheid. ChristenUnie-SGP zet zich in op een snelle en volledige energietransitie binnen één generatie. Er is geen tijd te verliezen. Een schone economie levert veel voor ons én de volgende generatie op. Een gezondere lucht, een beter klimaat en een sterkere economie.

De gemeente heeft een belangrijke rol. We zijn blij met ons energiezuinige gemeentehuis, maar hier moeten we het niet bij laten. We willen zo snel mogelijk af van olie, gas en kolen en ruim baan maken voor schone energie. Energiebesparing in industrie, gebouwde omgeving en mobiliteit is topprioriteit. Auto's zonder uitstoot en energie neutrale huizen, dat wordt de norm. Wij willen geen materialen verspillen, maar terugwinnen en hergebruiken. Wij kiezen voor bescherming van de waardevolle natuur en een verantwoorde omgang met ruimte en landschap in Nederland.

Omwonenden moeten nauw betrokken worden bij plannen voor energieopwekking, zoals windmolens. En zij moeten kunnen profiteren van de voordelen. Lusten en lasten worden door participatie eerlijker verdeeld. Zo wordt het draagvlak voor een project groter. Dat kan op verschillende manieren. Van een gebied gebonden bijdrage die terugkomt bij de lokale samenleving tot aan aandeelhouderschap voor inwoners of coöperaties. Iedereen moet hieraan kunnen meedoen.

De aansluitplicht voor gas op woningen is al verdwenen. Doelstelling is dat 2050 er in Nederland geen gas meer wordt gebruikt. Daarom geldt voor nieuwbouw: geen gasaansluiting, tenzij er écht geen andere mogelijkheid is. Er zijn voor nieuwbouw verschillende alternatieven: warmte koudeopslag (WKO), wijkwarmte en de lucht/water-warmtepomp. Deze mogelijkheden zijn duurzamer en in veel gevallen op de lange termijn niet duurder. Op grotere schaal kan zonne-energie worden toegepast. Bijvoorbeeld door grote, lege daken van bedrijven, kantoren, sportgebouwen en woningen te vullen met zonnepanelen.

De lokale industrie wordt uitgedaagd om met elkaar een energiebesparingsconvenant te sluiten. Door samenwerking brengen bedrijven elkaar tot ideeën. Zo zetten ze extra stappen om energie-efficiënt te worden. Zodra de salderingsregeling wordt stopgezet, wordt het voor zonnepanelenbezitters interessant

om energie op te slaan in batterijen. De eerste experimenten met zogenoemde buurtbatterijen worden al gedaan. Dit zijn gedeelde batterijen waar je als wijk gebruik van kunt maken. Er moet onderzoek gedaan worden of en waar buurtbatterijen een goede inpassing kunnen krijgen.

CHRISTENUNIE-SGP WIL CONCREET DAT:

- Duurzaamheid integraal in Bronckhorst wordt aangepakt. In ieder beleidsstuk waar het relevant is wordt het onderwerp meegenomen.
- De omgeving kan participeren bij grote energieprojecten.
- Een inwoner voor zowel technische als financiële vragen, op het gebied van duurzaamheid, op één plek terecht kan.
- Het gemeentelijk inkoopbeleid de komende raadsperiode volledig duurzaam en eerlijk wordt. Producten die voldoen aan de regels voor eerlijke handel en 100% schone energie uit Nederland.
- Er afspraken komen met woningcoöperaties. Alle sociale huurwoningen zijn in 2030 energieneutraal (nul-op-de-meter).
- De aanleg van groene daken wordt gestimuleerd. De gemeente geeft hierbij zelf het goede voorbeeld.
- De regeling 'Asbest eraf, zonnecellen op' op gemeentelijk niveau wordt voortgezet.
- Braakliggende terreinen groene energie gaan opleveren, bijvoorbeeld door olifantsgras te verbouwen.
- Initiatieven voor onderwijs op het gebied van verduurzaming worden ondersteund.
- Overtollige warmte en energie van industrie en huishoudens wordt benut.
- De Achterhoek als groen technologiegebied wordt gepromoot.
- Er onderzoek komt naar de mogelijkheden voor kleine windturbines.
- De gemeente scholen en maatschappelijke organisaties stimuleert hun afval te scheiden. Zo nodig faciliteren wij hen.
- De gemeente meedoet aan landelijke bewustwordingsacties op het gebied van afval, zwerfvuil en compost.
- Kringloopwinkels en afvalbrengstations gepromoot worden.
- Er onderzoek komt naar mogelijkheden voor meer recycling.
- Bedrijventerreinen gezamenlijk recyclen, bijvoorbeeld verpakkingsmateriaal.

PARAGRAAF 8

WONEN EN RUIMTE

Wonen en werken zijn belangrijke thema's in de gemeenteraad. Evenwichtig woonaanbod is belangrijk. De gemeente wordt dan aantrekkelijk voor inwoners. De verhouding tussen huur- en koopwoningen en de verschillende prijsklassen voor koopwoningen moet in het oog gehouden worden.

Ons ruimtelijk beleid is gebaseerd op rentmeesterschap. Bij uitbreiding van een dorp of kern wordt gekeken naar mogelijkheden om in te breiden. Leidend in ruimtelijke ordening is verduurzaming. Ontwikkelingen moeten passen bij de identiteit van de woonomgeving.

Bronckhorst heeft een rijke geschiedenis. Historische gebouwen met verschillende bouwstijlen, archeologische vondsten en cultuurlandschappen zijn daar het bewijs van. Gemeenten en landschappen krijgen karakter en een aantrekkelijk woon- en leefmilieu. Met respect voor deze waarden willen wij ruimte bieden. Wonen, leren en werken moeten in zijn geheel benaderd worden.

We willen de bedrijvigheid in Bronckhorst stimuleren. Dat doen we door onder andere te kijken naar specifieke huisvestingsopgaves. Zo pakken we krimp en verpaupering aan.

RUIMTELIJKE ORDENING

De Omgevingswet wordt in 2021 ingevoerd. Die biedt kansen om lokale beleidsruimte te ontwikkelen. Initiatiefnemers hebben meer verantwoordelijkheid. Voor nieuwe bouwontwikkelingen moeten zij meer draagvlak creëren. Bij grote ontwikkelingen, bijvoorbeeld bedrijventerreinen, is regionale samenwerking een voorwaarde. Als rentmeesters willen we zuinig omgaan met openbare ruimte.

VOLKSHUISVESTING

Evenwicht is belangrijk om alle doelgroepen te kunnen laten wonen. Afstemming met omliggende gemeente is van belang. Bij de gemeentegrenzen houden demografische

ontwikkelingen niet op. Diversiteit, bereikbaarheid en betaalbaarheid van woningen moet in balans zijn. Of in balans worden gebracht. Nieuwe woonvormen verdienen aandacht. Woonwensen van inwoners kunnen namelijk veranderen. Bestaande huur- en koopwoningen moeten verduurzamen. Nieuwe woningen moeten energieneutraal worden gebouwd. En leegstaande kantoren krijgen herbestemming als woonruimte.

CHRISTENUNIE-SGP WIL CONCREET DAT:

- De omgevingsvisie snel wordt opgesteld. Er moet ruimte zijn voor de opvattingen van de gemeenteraad.
- Welstandseisen kunnen worden versoepeld of (gedeeltelijk) afgeschaft. Cultuurhistorische aspecten mogen niet worden aangetast.
- Bij de bouw van nieuwe wijken rekening wordt gehouden met de bereikbaarheid met het OV.

- Levensloopbestendig bouwen/wonen wordt gestimuleerd.
- Er concrete afspraken met woningcoöperaties worden gemaakt over beschikbaarheid van voldoende betaalbare huurwoningen.
- Bestaande huur- en koopwoningen duurzamer worden. En dat hier een aanpak voor komt.
- Starters, senioren met een laag inkomen en statushouders extra aandacht krijgen.
- Het ontwikkelen van mantelzorgwoningen maximaal wordt ondersteund.
- Herbestemming prioriteit krijgt boven uitbreiding.
- Er extra aandacht is voor leegstaande agrarische bebouwing.
- Dorpsvernieuwing actief wordt aangepakt met alle betrokkenen.
- Er zorgvuldig wordt omgegaan met monumenten.
- Er extra aandacht is voor voorzieningen voor ouderen.

PARAGRAAF 10 FINANCIËN

BETROUWBAAR EN TRANSPARANT BEHEER

De gemeente moet een goede, betrouwbare rentmeester zijn van beschikbare middelen. Structurele uitgaven worden betaald uit vaste inkomsten. Alle inwoners betalen mee. Hetzij door afdracht van de rijksoverheid, hetzij via gemeentelijke belastingen, zoals de ozb (Onroerende Zaak Belasting). Maatwerk voor mensen met weinig financiële middelen is mogelijk.

Het takenpakket van de gemeente is flink uitgebreid. Financiële risico's zijn hierdoor toegenomen. Mogelijkheden om deze risico's op te vangen zijn gericht op efficiëntievergroting. De gemeente moet de taken die zij heeft integraal invullen. Denk hierbij aan taken op sociaal gebied, de openbare ruimte en veiligheid.

POLITIEK IS KIEZEN

Begroting en jaarrekening moeten inzichtelijk gemaakt worden. Hierin staat welke prestaties er met de beschikbare financiën worden uitgevoerd en zijn gerealiseerd. Publieke middelen zijn schaars. Er zijn altijd meer wensen dan er geld beschikbaar is. De gemeenteraad moet zorgvuldig de wensen, noden en belangen kunnen afwegen. Posten die te maken hebben met de nood van inwoners, zorg, veiligheid, beheer en onderhoud van bestaande voorzieningen, moeten bij bezuinigingen worden ontzien. Begroting en jaarrekening

moeten transparanter zijn en goed vergelijkbaar met andere gemeenten. Als ambtelijke organisatie moet de gemeente blijven werken aan doelgerichtheid en efficiëntie. Daarbij zijn rekenkameronderzoeken een hulpmiddel. Die worden gericht ingezet en zijn geen (politiek) doel op zichzelf

CHRISTENUNIE-SGP WIL CONCREET DAT:

- De lokale lastendruk (bijv. WOZ) in principe niet meer dan de inflatie stijgt.
- Dienstverlening van de gemeente (o.a. leges) zoveel mogelijk kostendekkend zijn.
- De volgende criteria bij het inkoopbeleid van Bronckhorst een harde eis zijn: fair-trade, social-return on investment, maatschappelijk verantwoord ondernemen en het mogelijk maken dat (zorg)inkooporganisaties cao-lonen kunnen volgen.
- Het subsidiebeleid helder en meetbaar is. Initiatieven op het gebied van duurzaamheid, zorg, leefbaarheid en veiligheid verdienen steun. Goede particuliere initiatieven kunnen hieronder vallen.
- Er bij bezuinigingen kritisch gekeken wordt naar:
 1. bekostigen van 'prestigeprojecten'
 2. de inhuur van externe projectmanagers, adviesbureaus, e.d.
 3. het subsidiëren van organisaties en activiteiten die ook met privaat geld bekostigd kunnen worden.

